

Nr 331.

Av herr **Näslund m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.*

I proposition nr 230 föreslås fortsatta åtgärder till prisregleringar på jordbrukets område. Av departementschefens uttalanden i propositionen framgår bland annat att leveransen av mjölk till mejerierna ökar och att stora svårigheter alltjämt förefinnas att vinna avsättning för denna ökade produktion. Särskilda anordningar ha också sedan några år av statsmakterna vidtagits för att främja export, och den nu framlagda propositionen innefattar ytterligare förslag i denna riktning.

Bland åtgärder som vidtagits för att främja smörkonsumtionen inom landet märkes ökad utspisning av smör såväl vid statliga inrättningar som vid offentliga anstalter i övrigt. På denna väg ha betydande smörkvantiteter avlastats från den allmänna marknaden. Utan tvivel har också den intensiva propagandan för användning av smör i stället för margarin burit goda frukter.

Även om åtgärder, som syfta till ytterligare ökning av smörförbrukningen, vidtagas, står det dock klart, att man på denna väg icke kan komma så mycket längre, i varje fall icke utan drastiska ingripanden i den konsumerande allmänhetens levnadsvanor. Emellertid förefaller det som om möjligheterna att öka *mjölkkonsumtionen* hittills icke på samma sätt anlåtats. Bortsett från det stöd, som lämnats föreningen Mjolkpropagandan, ha i alla händelser icke statsmakterna genom direkta åtgärder sökt befordra en ökad mjölkförbrukning. Det må också erkännas att det allmänna möjligheter härvidlag äro begränsade, vilket dock icke får utesluta att de utvägar prövas, som äro lämpliga och möjliga.

I första hand borde utspisningen av mjölk ökas vid statens egna inrättningar. Särskilt vid militärförläggningarna och på sjukhusen borde betydande kvantiteter mjölk kunna komma till användning som dryck i ersättning mot svagdricka eller som kostförbättring. Till aftonmåltiderna kunde också varm mjölk serveras i stället för te, choklad och dylikt. Särskilt betydelsefull vore den ökade mjölkförbrukningen vid militärförläggningarna i betraktande av den propagandaverkan, som därmed skulle vinnas hos de värnpliktiga. Beträffande den ökade smörutspisningen vid offentliga inrättningar har det visat sig att kommuner och landsting beredvilligt följt sta-

tens exempel. Samma torde också bli förhållandet ifall staten vidtog särskilda anordningar för ökad mjölkförbrukning vid sina egna inrättningar.

Ur jordbrukets synpunkt är varje ökning av mjölkförbrukningen synnerligen värdefull. Ju större del av den hos mejerierna invägda mjölken som kan försäljas till direkt konsumtion, ju bättre resultat av mejeridriften. Även för folkhälsan skulle tvivelsutan en stegrad mjölkkonsumtion vara av stor betydelse.

Det synes oss lämpligt att riksdagen vid behandling av proposition nr 230 uttalar sig för ökad utspisning av mjölk vid statliga inrättningar. I den mån en dylik anordning skulle medföra stegrade kostnader för respektive verk, torde ersättning böra beredas dessa genom ökade anslag. Då staterna för nästa budgetår för flertalet verk och inrättningar redan äro behandlade av riksdagen torde en provisorisk anordning få vidtagas, varvid medel från jordbrukets regleringsfond lämpligen kunde komma till användning. Under följande år skulle kostnadsökningen givetvis beaktas vid beräkning av respektive proviantanslag. Departementschefen har i propositionen föreslagit att fem miljoner kronor av margarinaccismedlen skola få användas för att bereda behövande familjer tillgång till smör till ned-satt pris. Det förefaller som om en liknande anordning skulle kunna vidtagas för att provisoriskt finansiera den ökade mjölkförbrukningen vid allmänna anstalter. Det erforderliga beloppet är svårt att bedöma, men summan torde förslagsvis kunna sättas till 1 miljon kronor.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen vid behandling av proposition nr 230 måtte uttala sig för ökad utspisning av mjölk vid statliga inrättningar samt medgiva att 1 miljon kronor av margarinaccismedel användas till täckande av därmed förenade merkostnader.

Stockholm den 21 april 1939.

P. J. Näslund.

Eskil Albertsson.

Elof B. Andersson.

John Björck.